

بررسی رابطه کودک آزاری والدین و ویژگی های شخصیتی با الگوی مجرمانه شرارت و رفتار جنایی در بین زندانیان شهر کرمانشاه

حجت اله طهماسبیان* - جواد جعفری** - دکتر بهمن روشنی*** - دکتر سیروس چقازردی**** - سید علی حسینی*****
نادیا امجدیان*****

* کارشناس ارشد روانشناسی، گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه
** استادیار جرم شناسی، دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه
*** استادیار، متخصص بیهوشی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
**** پزشک، سازمان بهزیستی استان کرمانشاه
***** کارشناس آمار زیستی
***** دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق

چکیده

زمینه و هدف: رفتار جنایی که با جرم و بزه مترادف است، یک کنش ارادی محسوب می شود و به این دلیل از شخص سر می زند که خود را در موقعیت مفروض مجاز به ارتکاب آن می داند؛ رفتاری که با ارزش ها و هنجارهای متداول جامعه مغایرت دارد. شخصیت، به عنوان یک متغیر روان شناختی که تمامی رفتارهای انسان را در عرصه زندگی شخصیتی و اجتماعی تحت تاثیر قرار می دهد، گاهی می تواند در اثر صفات ناسازگارانه، فرد و اطرافیان را با مشکل جدی مواجه سازد. از بین اختلالات شخصیت، شخصیت ضداجتماعی بیشتر از سایر اختلالات مورد مطالعه قرار گرفته و به صورت یک الگوی تکرارشونده و مداوم رفتارهای مجرمانه، ضداجتماعی یا جنایی است که در کودکی یا اوایل نوجوانی شروع می شود و تمام جنبه های زندگی فرد را در بر می گیرد. این مطالعه با هدف بررسی رابطه ویژگی های شخصیتی و کودک آزاری والدین با الگوی مجرمانه شرارت و رفتار جنایی در بین زندانیان انجام گردید. همچنین نقش عوامل اجتماعی و محیطی در بروز رفتارهای مجرمانه نیز مورد بررسی قرار گرفت.

روش بررسی: روش این پژوهش از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه مجرمین، دارای رفتارهای جنایی، دستگیر شده در زندان های شهر کرمانشاه در طول سال ۱۳۹۰ بوده که با نمونه گیری تصادفی ساده، ۵۹ نفر از آن ها انتخاب و آزمون شخصیت آیزنک EPQ، مقیاس شخصیتی SCID-II و همچنین مقیاس کودک آزاری سنجش تاکتیک های کشمکش بین والد و کودک در مورد آن ها اجرا گردید. تجزیه و تحلیل داده ها در این پژوهش توسط نرم افزار SPSS-18 و روش آماری مورد استفاده همبستگی پیرسون و رگرسیون پیش بینی می باشد.

یافته ها: براساس یافته های حاصل از این پژوهش، مردان (۱۰۰٪) مجرمان این پژوهش را تشکیل می دادند. ۹۳/۲٪ دارای تحصیلات زیر متوسطه، ۷۴/۶٪ متاهل و از نظر اقتصادی ۵۶/۶٪ زیر متوسط یعنی ضعیف بودند. طبق نتایج حاصله، رابطه بین کودک آزاری با شخصیت ضداجتماعی یک رابطه معنادار بوده و نیز کودک آزاری می تواند شخصیت ضداجتماعی را پیش بینی کند. همچنین بین تیپ های شخصیتی EPQ با شخصیت ضداجتماعی، رابطه معناداری برقرار بوده است.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش می توان گفت که روابط معیوب و نامطلوب خانواده، به کارگیری شیوه های نادرست تربیتی مانند طرد و عدم مراقبت و مواظبت صحیح، ضرب و شتم، محرومیت از مهر و محبت، کودک آزاری و خشونت علیه فرزندان باعث احساس ناامنی و اضطراب، خودپنداره منفی و کینه توزی نسبت به دیگران و انجام رفتارهای بزهکارانه می شود؛ به همین دلیل، به رفتار و اعمال ضداجتماعی و در نهایت ارتکاب به جرم اقدام می کنند. لذا، باید به تجربه های منفی دوران کودکی و ارتباط آن با رفتارهای ضداجتماعی و جرم در بزرگسالی دقت شود. فقر علمی و مالی نیز می تواند یکی از موثرترین عوامل در بروز جرم باشد. طبق نتایج به دست آمده، شخصیت نیز یک عامل اصلی در بروز رفتار جنایی می باشد و نقش تعیین کننده در ایجاد جرم و جنایت دارد.

واژه گان کلیدی: شخصیت، کودک آزاری، الگو، مجرم، شرارت، زندان

مقدمه

رفتار جنایی که با جرم و بزه مترادف است، یک کنش ارادی محسوب می شود و به این دلیل از شخص سر می زند که خود را در موقعیت مفروض مجاز به ارتکاب آن می داند؛ رفتاری که با ارزش ها و هنجارهای متداول جامعه مغایرت دارد (۱). قرآن کریم در آیه ۸۴ سوره اسری عمل انسان را مبتنی بر چیزی می داند که آن را شاکله می نامند؛ به عبارت دیگر، اعمال انسان ها، شاکله آن ها است و با توجه به این نکته می توان شاکله را معادل مفهوم شخصیت در روان شناسی دانست (۲). شخصیت به عنوان یک مفهوم پیچیده تطابقی توصیف شده است که در تعامل حوزه های مختلف سرشت و منش شکل می گیرد (۳). شخصیت تعیین کننده نمایه خاص الگوهای رفتاری فرد تعریف شده است (۴). شخصیت به عنوان یک متغیر روان شناختی که تمامی رفتارهای انسان را در عرصه زندگی شخصیتی و اجتماعی تحت تأثیر قرار می دهد، می تواند گاهی در اثر صفات ناسازگارانه، فرد و اطرافیان را با مشکل جدی مواجه سازد (۵). طبق نظر آیسنک، ترکیب شرایط محیطی و عوامل عصب شناختی باعث به وجود آمدن انواع مختلف جرم می شود. این فرضیه بر این دلالت دارد که برخی از شخصیت ها بیش از برخی دیگر مستعد ارتکاب جرم هستند (۶). آیسنک معتقد است که شخصیت، عامل اصلی رفتار جنایی است و در ایجاد جرم و جنایت نقش تعیین کننده داشته و مطالعه آن ها تنها روشی منظم برای تبیین رفتار جنایی است (۶). آیسنک براساس یک سری مطالعات تجربی ثابت کرد که سه عامل اصلی به نام های برون گرایی - نورو گرایی و پسیکوزگرای در شخصیت وجود دارد. تیپ برون گرا، اجتماعی - تکانشی - خوش بین و هیجانی است و در برابر تغییرات محیطی سریع تغییر می کند. نورو گراها، بر اثر فشار نیازمندی های درونی و بیرونی، شخصیتی سخت و خشن پیدا می کنند و به دشواری با محیط سازگار می شوند. رفتار پسیکوزگراها شبیه افراد ضد اجتماعی است و به طور کلی ویژگی های این افراد عبارتند از سردی - بی رحمی - عدم حساسیت اجتماعی - بی اعتنائی نسبت به خطر ها - تنفر از دیگران و رفتارهای عجیب و عادی. اختلالات شخصیت براساس مشابهت های توصیفی به سه خوشه یا زیرمجموعه تقسیم شده اند:

گروه الف) شامل شخصیت های پارانویا - گسیخته مانند و گسیخته ریخت است و افرادی که چنین شخصیت هایی دارند، به نظر، عجیب و نامتعارف جلوه می کنند.

گروه ب) شخصیت های ضد اجتماعی - مرزی - نمایشی و خود دوست دار را در بر می گیرد. رفتار این گروه مبالغه آمیز - هیجانی و متغیر است.

گروه ج) شامل شخصیت های اجتنابی - وابسته و وسواسی بی اختیار است. افراد مبتلا به این اختلال ها اغلب، ترسو و مضطرب به نظر می رسند (۷).

از بین اختلالات شخصیت، شخصیت ضد اجتماعی بیشتر از سایر

اختلالات مورد مطالعه قرار گرفته است و شامل یک الگوی تکرار شونده و مداوم رفتارهای مجرمانه، ضد اجتماعی یا جنایی است که در کودکی یا اوایل نوجوانی شروع می شود و تمام جنبه های زندگی فرد را در بر می گیرد (۸). نقش روانشناسی در تبیین پدیده جرم از زمانی برجسته شد که مجرمان را نه تنها از زاویه قضایی بلکه از دیدگاه انسانی نیز مورد نظر قرار دادند و به جای این که به قضاوت درباره جرم به عنوان یک عمل مجزا بپردازند، به بررسی تمام شخصیت پرداختند. تحقیقات انجام شده حاکی از ارتباط اختلال شخصیت با انواع جرایم است. احتمال ارتکاب به قتل، وقتی که فرد مبتلا به اختلال شخصیت ضد اجتماعی است، در مردان ۱۰ برابر و در زنان ۵۰ برابر افزایش می یابد (۹). در بسیاری از مجرمان، عدم وجود سلامت روانی عامل بسیار مهمی در بروز جرم و جنایت می باشد. بسیاری از مردم، ارتباط بین بیماری های روانی با جرم را می پذیرند و نه تنها بیماران روانی را به علت ارتکاب اعمال خشونت آمیز، بی معنا و غیر قابل درک و خطرناک می پندارند بلکه، مبادرت به جرایم وخیم را نیز ناشی از بیماری روانی می دانند (۱۰). طبق دیدگاه روانکاو فریود خانواده و والدین کودک نقش مهم و بسیار بزرگی، در ساختن شخصیت معتدل و استوار انسان دارند. با وجود اهمیت خانواده به عنوان محیطی مناسب برای ایفای وظیفه جامعه پذیری و تربیت نسل های آینده، امروز بسیاری از خانواده ها دچار آسیب هایی نظیر طلاق، اختلافات زناشویی، خودکشی، خشونت خانگی و کودک آزاری و کودک فراری شده اند در حالی که روابط سالم خانوادگی برای بقا و تحکیم خانواده لازم و ضروری است (۱۱)؛ بنابراین، نابهنجاری خانوادگی از جمله عوامل اساسی شکل گیری شخصیت و منش فردی و اجتماعی کودک خانواده است. از دیدگاه کودک، والدین مهم ترین و ارزنده ترین الگوهای جهان هستند. اینان انسان هایی هستند که اغلب با حقوق خود آشنا نیستند و نمی توانند در برابر انواع بد رفتاری ها، در خانواده از خود محافظت کنند. یکی از اهداف خدمات محافظتی کودک، جلوگیری از وقوع سوء استفاده و غفلت برای کودکان در خطر است (۱۲). کودک آزاری مساله ای است که تمامی نهادهای جامعه، از خانواده تا ارگان های سیاسی و اجتماعی را درگیر می کند؛ لذا، بررسی همه جانبه به حل و برخورد با آن کمک شایانی می کند. در این راستا، قوانین حقوقی بسیار کارآمد هستند. بسیاری از جامعه شناسان و حقوقدانان نقض قوانین را مهمترین عامل مسبب افزایش و عدم مهار کودک آزاری در ایران می دانند. علت فرار ۱۴٪ از کودکان خیابانی، ضرب و شتم والدین و بستگان است که افزون بر آن ۳۳٪ این گروه، به رفتارهای خشونت بار و شرارت آمیز روی آورده اند (۱۳). در خانواده هایی که مرد همسرش را مورد ضرب و شتم قرار می دهد، میزان کودک آزاری ۱/۵ برابر بیشتر از سایر خانواده ها است؛ بنابراین، خشونت خانوادگی نیز به عنوان یکی از عوامل موثر در بروز کودک آزاری شناخته می شود (۱۴). در موارد زیادی کودک آزاری به حدی شدید است که منجر به فرار کودکان از خانه می شود (۱۵). بیش از دو میلیون مورد از موارد کودک آزاری توسط والدین و افراد قیم

کودک: آزمون در ۲۱ آیتم به شکل گزینه‌ای و بلی و خیر است. این آزمون بر مبنای مقیاس سنجش (استراوس، ۱۹۹۵)، تعاریف مک میلان (۱۹۹۹)، گاربایرتو (۱۹۸۶)، پیرل (۱۹۹۴)، کارسون (۲۰۰۰) و تعاریف DSM-IV (انجمن روانپزشکی آمریکا) از آزار، تهیه شده و شامل دو بخش است: بخش اول شامل ۱۱ عبارت است که آزار جسمی، آزار روحی و مسامحه را می‌سنجد و به شکل گزینه‌ای می‌باشد. بخش دوم شامل ۱۰ عبارت است که ۵ عبارت آن به شکل گزینه‌ای و ۵ عبارت دیگر به شکل بلی و خیر می‌باشد و آزار جنسی - مصرف مشروبات الکلی - بی توجهی و غفلت را می‌سنجد. این پرسشنامه توسط محقق ترجمه و پس از اجرای پژوهش توسط آزمون آلفای کرونباخ اعتبار و روایی آن ۰/۸۸ به دست آمد.

۳- مقیاس شخصیتی SCID-11: پرسشنامه شخصیتی SCID-11 یا آنتی سوشیال در مورد ویژگی‌های شخصیتی فرد می‌باشد؛ این که به طور کلی چگونه شخصیتی هستند و در چند سال گذشته چه احساسی داشته یا چگونه رفتار کرده‌اید. این مقیاس، یک مقیاس معتبر جهانی است که توسط انجمن روانپزشکان آمریکا، اعتبار و روایی آن به تایید رسیده است. این مقیاس دارای ۱۵ عبارت بوده و جواب‌ها به صورت بلی و خیر می‌باشد. در صورتی که سوال کاملاً و یا تا حدودی در مورد شخصی صدق کند، دور پاسخ مثبت خط می‌کشد و در صورتی که سوال در مورد او صدق نکند دور پاسخ منفی خط می‌کشد. اگر شخصی متوجه سوال نشود و یا در مورد آن مطمئن نباشد، نباید به آن پاسخ دهد.

بعد از آماده شدن پرسشنامه‌های مورد نظر، با انجام مطالعه مقدماتی، روایی و اعتبار پرسشنامه‌ها تعیین گردید و سپس با مراجعه به زندان، این آزمون‌ها روی آزمودنی‌های مورد نظر اجرا شدند و با استفاده از برنامه نرم افزاری (spss18) و روش‌های آماری نظیر آزمون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون پیش‌بینی، نتایج، استخراج و فرضیه‌های تحقیق مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته‌ها

طی این بخش در قالب آمار توصیفی و استنباطی با استفاده از نمودارها و جداول فراوانی درصدی، یافته‌های حاصل از این بررسی‌ها و آزمون‌ها ارایه می‌شود.

با توجه به جدول ۱ که بیان کننده توزیع فراوانی و درصد وضعیت تاهل افراد پاسخگو به آزمون‌ها می‌باشد، ۷۴/۶٪ (۴۴ نفر) از آزمودنی‌ها متاهل و ۲۵/۴٪ (۱۵ نفر) آن‌ها مجرد بودند. جدول شماره ۲ نشان دهنده توزیع فراوانی و درصد فراوانی میزان تحصیلات افراد پاسخگو می‌باشد. طبق داده‌های جدول، ۲۵/۴٪ (۱۵ نفر) از آزمودنی‌ها از نظر میزان تحصیلات در مقطع ابتدایی، ۱۸/۶٪ (۱۱ نفر) در مقطع راهنمایی، ۴۹/۲٪ (۲۹ نفر) در مقطع متوسطه و ۶/۸٪ (۴ نفر) دارای تحصیلات دانشگاهی بودند. طبق این داده‌ها هرچه میزان شخصیت

صورت می‌گیرد (۱۶). پیشینه کیفری و سوابق مجرمانه‌ی پدر و مادر به ویژه اعتیاد از عوامل خانوادگی مهم در بروز سوء رفتار با کودکان بوده است (۱۷، ۱۸). سطح تحصیلات والدین و سن بالای پدر دارای رابطه معنادار سوء رفتار آن‌ها با کودکان‌شان بود (۱۹). پیامدهای آزار کودکان را در دو وجه جسمانی و روانی می‌توان بررسی کرد (۲۰). جلوه‌های روانی کودک‌آزاری شامل: اختلالات روانی مانند افسردگی، اختلال سلوک، اختلال شخصیت مرزی، اختلال شخصیت چندگانه، اختلال نقص توجه، رفتارهای ضد اجتماعی و بزهکاری، پرخاشگری به خصوص با اعضای خانواده و رفتارهای آسیب به خود و اعتماد به نفس پایین و داشتن دیدگاه منفی نسبت به خود و دیگران از جمله عوارض کودک‌آزاری روحی است (۲۱). با توجه به انواع پیامدهای کودک‌آزاری، دور از انتظار نیست که این کودکان و نوجوانان به دلیل این که در محیطی پرخطر رشد می‌یابند، به رفتارهای بزهکارانه و مجرمانه دست بزنند. از سویی یکی از عوامل مهم در گرایش کودک و نوجوان به رفتارهای بزهکارانه، به وضعیت خانوادگی مربوط می‌شود (۲۲).

مواد و روش‌ها

روش این مطالعه توصیفی، مقطعی، تحلیلی از نوع همبستگی است. کلیه مجرمین دارای رفتارهای جنایی، دستگیر شده شهر کرمانشاه، در طول سال ۱۳۹۰، جامعه آماری این پژوهش را تشکیل می‌دهند که توسط نیروی انتظامی دستگیر شده و برای آن‌ها پرونده تشکیل شده است. حجم نمونه ۵۹ نفر از زندانی‌ها با اقدام به رفتار جنایی می‌باشد که به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش، پرسشنامه‌ای شامل مقیاس شخصیتی آیزنگ [EPQ]- مقیاس کودک‌آزاری و مقیاس شخصیتی SCID-11 یا تیپ شخصیتی آنتی سوشیال (anti social) می‌باشد.

۱- پرسشنامه شخصیتی آیزنگ: که یک پرسشنامه خود ارزیابی شخصیتی، شامل ۹۰ عبارت و برای سنین ۱۶ سال به بالا است و چهار مولفه‌ی برون‌گرایی، روان‌رنجور خویی، روان‌پریش‌گرایی و دروغ‌پردازی را می‌سنجد. این پرسشنامه به عنوان وسیله‌ای برای سنجش تفاوت‌های فردی ساخته شده است. اعتبار پرسشنامه از طریق باز آزمون در فاصله‌ی یک ماه برای افراد عادی در مولفه‌ی برون‌گرایی، روان‌رنجورخویی و دروغ‌پردازی از ۰/۸ تا ۰/۹ و برای روان‌پریش‌گرایی از ۰/۷۱ تا ۰/۸۳ است. شیوه نمره‌گذاری آزمون آیزنگ: برای هر یک از مواد پرسشنامه دو گزینه بلی و خیر وجود دارد. در بعضی ماده‌ها گزینه بلی نمره ۱ و خیر نمره ۰ دارد. در باقی ماده‌ها نمره گزینه‌ها برعکس است. هریک از مولفه‌های برون‌گرایی - روان‌آزرده‌گرایی - روان‌پریش‌گرایی و دروغ‌گویی به ترتیب ۲۱، ۲۳، ۲۵ و ۲۱ عبارت دارند. برای هر ماده با علامت (+) بلی ۱ نمره و خیر (۰) نمره و برای هر ماده با علامت (-) بلی ۰ و خیر ۱ نمره دارد.

۲- مقیاس سنجش تاکتیک‌های کشمکش بین والد و

جدول ۱ - توزیع فراوانی وضعیت تاهل

فراوانی	درصد	درصد فراوانی تجمعی
مجرد	۱۵	۲۵/۴
متاهل	۴۴	۱۰۰
مجموع	۵۹	۱۰۰

جدول ۲ - توزیع فراوانی میزان تحصیلات

فراوانی	درصد	درصد فراوانی تجمعی
ابتدایی	۱۵	۲۵/۴
راهنمایی	۱۱	۴۴/۱
متوسطه	۲۹	۹۳/۲
دانشگاهی	۴	۱۰۰
مجموع	۵۹	۱۰۰

جدول ۳ - توزیع فراوانی وضعیت اقتصادی

فراوانی	درصد	درصد فراوانی تجمعی
خوب	۱	۱/۷
متوسط	۲۴	۴۲/۴
ضعیف	۳۴	۱۰۰
مجموع	۵۹	۱۰۰

جدول ۴ - میانگین و انحراف معیار سن افراد

کمینه	بیشینه	واریانس	انحراف استاندارد	میانگین
۶۰	۲۵	۷۲/۳۴۴	۸/۵۰۵۵	۳۹/۱۵۳۸

جدول ۵ - آزمون همبستگی بین کودک آزاری و تیپ های شخصیتی

تیپ شخصیتی	همبستگی پیرسون	سطح معنی داری
برون گرا	-۰/۲۴۳	۰/۰۶۴
روان آزاده گرا	۰/۳۹۹	۰/۰۱۳
روان گسسته گرا	۰/۴۸۶	۰/۰۲۸
دروغ پرداز	۰/۰۲۶	۰/۸۴۴

ضداجتماعی بالاتر باشد، میزان سواد کمتر خواهد بود. همچنین باسوادان مجرم که به سطوح تحصیلات عالی و دانشگاهی رسیده اند، در خانواده هایی قرار دارند که به دلیل باسوادی والدین یا ساختار منطقی تر خانواده، کودک آزاری کمتر رخ داده و شکایت و آزارگری کودکان به ندرت گزارش شده است.

جدول ۳ درصد فراوانی وضعیت اقتصادی افراد آزمودنی را نشان می دهد. با توجه به داده های حاصله از جدول، ۱/۷٪ آزمودنی ها (۱ نفر) از نظر اقتصادی در وضعیت خوب، ۴۰/۷٪ (۲۴ نفر) در وضعیت متوسط و ۵۶/۶٪ (۳۴ نفر) در وضعیت ضعیف بوده اند. در نتیجه می توان گفت که مجرمان بیشتر از خانواده های ضعیف بوده اند؛ به عبارت دیگر فقر، بیکاری و مشکلات مسکن از جمله عواملی هستند که فرد را مستعد ارتکاب جرم می کنند.

جدول ۴ میانگین سن افراد آزمودنی را نشان می دهد که برابر با ۳۹/۱۵۳ یا تقریباً همان ۳۹ سال است. طبق این داده ها، بیشینه سن افراد آزمودنی ۶۰ سال و کمینه سن آن ها ۲۵ سال می باشد. در عین حال میزان شرارت و در مجموع اختلال شخصیت ضداجتماعی، با افزایش سن، روبه کاهش می گذارد.

با توجه به این که در سطح اطمینان ۹۵٪، سطح معنی داری این آماره برای تیپ های شخصیتی برون گرا و دروغ پرداز بیشتر از ۰/۰۵ است؛ لذا، بین این تیپ های شخصیتی و کودک آزاری رابطه معناداری دیده نمی شود. اما در رابطه با تیپ شخصیتی روان آزاده گرا و روان گسسته گرا، از آنجا که سطح معنی داری آزمون کمتر از ۰/۰۵ است، بین تیپ شخصیتی روان گسسته گرا و روان آزاده گرا با کودک آزاری رابطه معناداری وجود دارد (جدول ۵).

در خصوص بررسی وجود رابطه معنادار بین کودک آزاری و شخصیت ضداجتماعی SCID-II، سطح معنی داری در این آماره ۰/۰۰۱ است و با توجه به این که در سطح اطمینان ۹۵٪ کمتر از ۰/۰۵ است و از آن جا که مقدار آماره پیرسون مثبت است، لذا بین این دو متغیر رابطه مستقیم برقرار است (جدول ۶).

در مورد بررسی وجود رابطه بین شخصیت ضداجتماعی و تیپ های شخصیتی، با توجه به این که در سطح اطمینان ۹۵٪، سطح معنی داری این آماره برای تیپ های شخصیتی دروغ پردازی بیشتر از ۰/۰۵ است، لذا بین شخصیت ضداجتماعی و دروغ پردازی، رابطه معناداری دیده نمی شود و فرضیه موردنظر رد می گردد. اما، در رابطه با شخصیت ضداجتماعی و تیپ شخصیتی برون گرا، روان آزاده گرا و روان گسسته گرا، از آنجا که سطح معنی داری آزمون کمتر از ۰/۰۵ است، می توان نتیجه گرفت که بین تیپ شخصیتی برون گرا، روان گسسته گرا و روان آزاده گرا با شخصیت ضداجتماعی رابطه معناداری وجود دارد (جدول ۷).

با توجه به این که سطح معنی داری آزمون t برای مقدار ثابت، $\text{sig} = 0.630$ بیشتر از مقدار $\alpha = 0.05$ می باشد، می توان گفت مقدار ثابت در مدل تاثیر ندارد. همچنین با توجه به سطح معنی داری

همکاران نشان داد که استرس اولیه زندگی منجر به حساسیت دائمی محور هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال ثبت به استرس های خفیف در طول زندگی می شود. این مساله احتمالاً به علت ترشح فاکتور آزاد کننده کورتیکوتروپین در نتیجه کودک آزاری است (۲۴). با توجه به یافته های پژوهش جرم و جنایت یا به عبارت بهتر بیماری های اجتماعی مانند بیماری های جسمی و مسری هستند و اگر قبل از ایجاد انگیزه وقوع جرم به فکر اصلاح و از بین بردن علل ارتکاب جرم نیفتند ممکن است به دیگران نیز سرایت کند که عواقب سنگین و غیرقابل جبرانی در پی دارد به صورتی که بر اثر ازدیاد مجرم و جنایت قدرت کنترل در جامعه هر روز ضعیف تر و بالطبع بر مقدار مجرمین افزوده می گردد (۲۵). همچنین براساس یافته های پژوهشی توجه خاص به زندانیان مبتلا به اختلال شخصیت ضداجتماعی از اهمیت برخوردار است. به عقیده رایس^۱ (۲۰) برخی از مجرمان در معرض خطر بالاتری برای ارتکاب مجدد جرم دارند و احتمال ارتکاب به رفتارهای خشونت آمیز در مجرمان ضداجتماعی پس از آزادی از زندان بسیار زیاد می باشد؛ بنابراین، لزوم معرفی این افراد به مراکز مراقبت بعد از خروج از زندان ها جهت ارائه خدمات روان درمانی و برگزاری جلسات گروه درمانی در درمان اختلال شخصیت ضداجتماعی، احساس می شود (۲۰).

نتیجه گیری

طبق نتایج به دست آمده از این پژوهش بین شخصیت ضداجتماعی SCID-II و تیپ شخصیتی EPQ رابطه معناداری دیده نمی شود. در نتیجه بین این دومتغیر رابطه مستقیم برقرار است یعنی هرچه میزان EPQ بالاتر باشد، میزان شخصیت ضداجتماعی نیز افزایش می یابد. محیط خانوادگی یکی از مهمترین الگوهای ساختاری موثر در یادگیری رفتار از جمله بروز پرخاشگری و کودک آزاری است. محیط خانوادگی ناسازگار با مشاجره دایمی پدر، مادر و اعضای خانواده آثار سویی در رفتار کودک باقی می گذارد. این آثار در سنین بلوغ و بزرگسالی به صورت عصیان و پرخاشگری، سرکشی از مقررات و قوانین اجتماعی در مردان و یا بی تفاوتی، انزوا و گوشه گیری در زنان نمایان شده و منجر به اعمال بزهکارانه می گردد. کودکانی که از محبت خانوادگی محرومند و خود را از خانواده و اجتماع طرد شده و منزوی تلقی می کنند، به آسانی هنجارها و ارزش های جامعه را نقض می کنند (۲۶). طبق نتایج حاصله بین کودک آزاری و تیپ شخصیتی ضداجتماعی SCID-II رابطه معناداری دیده می شود. با توجه به تأیید فرضیه ذکر

جدول ۶ - آزمون همبستگی بین کودک آزاری و شخصیت ضداجتماعی

شخصیت ضداجتماعی		
همبستگی پیرسون	۰/۴۳۲	
کودک آزاری	سطح معنی داری	۰/۰۰۱
تعداد آزمودنی ها	۵۹	

جدول ۷ - آزمون همبستگی بین شخصیت ضداجتماعی و تیپ های شخصیتی

شخصیت ضداجتماعی	همبستگی پیرسون	سطح معنی داری
برون گرا	-۰/۲۶۵	۰/۰۴۲
روان آزاده گرا	۰/۴۶۵	۰/۰۲۱
روان گسسته گرا	۰/۳۹۷	۰/۰۳۵
دروغ پرداز	۰/۰۱۵	۰/۰۰۸

آزمون t برای متغیر مستقل کودک آزاری، که کمتر از مقدار $\alpha = 0.05$ می باشد، می توان نتیجه گرفت که با متغیر ثابت رابطه دارد (جدول ۸).

بحث

بررسی های بسیاری نشان داده اند که بزهکاران غالباً دارای مشکلات جدی شخصیتی هستند. لذا، ریشه مشکلات و معضلات اجتماعی که منجر به ارتکاب جرم می شوند، به طور مستقیم و غیرمستقیم ارتباط نزدیک با شخصیت انسان دارد (۲۳). طبق دیدگاه روان کاوی فروید، خانواده و والدین کودک نقش مهم و بسیار بزرگی در ساختن شخصیت معتدل و استوار انسان دارند. با وجود اهمیت خانواده به عنوان محیطی مناسب برای ایفای وظیفه جامعه پذیری و تربیت نسل های آینده، امروزه بسیاری از خانواده ها دچار آسیب هایی نظیر طلاق، خشونت خانگی، کودک آزاری، کودک فراری و ... شده اند که روابط سالم خانوادگی را که برای بقا و تحکیم خانواده لازم و ضروری است، متزلزل ساخته و در مواردی از بین می برد (۱۲). تحقیق هیم و

جدول ۸ - جدول رگرسیون پیش بینی شخصیت ضداجتماعی توسط کودک آزاری

ضریب شیب	خطای استاندارد	ضریب بتا	T	سطح معنی داری
مقدار ثابت	۰/۵۰۸	۱/۰۵	۰/۴۸۴	۰/۶۳
کودک آزاری	۰/۱۴۸	۰/۴۳۲	۳/۶۲۱	۰/۰۰۱

متغیر رابطه مستقیم برقرار است یعنی هرچه EPQ بالاتر باشد میزان کودک آزاری نیز افزایش می یابد. با توجه به نتایج به دست آمده در این پژوهش؛ بین تیپ شخصیتی ضداجتماعی و برون گرایی رابطه معناداری دیده می شود به همین دلیل بین دو متغیر رابطه مستقیم وجود دارد یعنی هرچه میزان شخصیت ضداجتماعی بالاتر باشد میزان برون گرایی نیز افزایش می یابد. همچنین می توان از بررسی های حاصله نتیجه گرفت که فقر نیز می تواند یکی از موثرترین عوامل در بروز جرم باشد. به هنگامی که فرد در شرایط سوء تغذیه، عدم دسترسی به امکانات آموزشی، عدم وجود سرپناه مناسب برای زندگی و شرایطی مشابه قرار گیرد، به ناچار گزینه ی فعالیت های غیرقانونی (ارتکاب جرم) را انتخاب می نماید.

با توجه به یافته های حاصل از این پژوهش می توان نتیجه گرفت که آموزش مهارت های اجتماعی به بزهکاران (همکاری، احترام متقابل به حقوق دیگران، همدلی و تفاهم) و تقویت رفتارهای اجتماع پسند و اجتماع مدار می تواند نوجوانان را به عدم ارتکاب جرم اخلاقی و اجتماعی ترغیب کند. همچنین توان امنیتی و قضایی دارای تأثیر مثبتی بر کاهش وقوع جرایم است.

شده، بین این متغیرها رابطه مستقیم وجود دارد یعنی هر چه میزان شخصیت ضداجتماعی بالاتر باشد میزان کودک آزاری نیز افزایش می یابد. همچنین با توجه به ارتباط معنی دار بین کودک آزاری و تیپ شخصیتی ضداجتماعی، کودک آزاری می تواند شخصیت ضداجتماعی را پیش بینی نماید.

در نتیجه می توان گفت که روابط معیوب و نامطلوب خانواده، به کارگیری شیوه های نادرست تربیتی مانند طرد و عدم مراقبت و مواظبت صحیح، ضرب و شتم، محرومیت از محبت، کودک آزاری و خشونت علیه فرزندان باعث احساس ناامنی و اضطراب، خودپنداره منفی و کینه توزی نسبت به دیگران، انجام رفتارهای بزهکارانه و اعمال ضداجتماعی و در نهایت ارتکاب جرم می شود؛ لذا، باید به تجربه های منفی کودکان و ارتباط آن ها با رفتارهای ضداجتماعی در بزرگسالی دقت شود. دبستگی نوجوانان به خانواده و مدرسه یکی از متغیرهای پیشگیری کننده از رفتارهای انحرافی نوجوانان می باشد. والدین و مربیان مدرسه بایستی در ایجاد روابط صمیمی و مناسب با نوجوانان بکوشند. براساس بررسی های انجام شده بین کودک آزاری و تیپ شخصیتی EPQ رابطه معناداری دیده نمی شود و بین این دو

References

- 1- Raymond, Translate by M. Kaynia, Introduction of Criminology, Tehran Motarjem Publication, 1370. (1988) [Persian]
- 2- Holy Qoran, Asrs Sura, Verse 84. [Persian]
- 3- Cloninger, C. R., Svrakic, D. M., & Przybeck, T. R. A Psychobiological model of temperament and character. Archives of General Psychiatry, (1993) 50, 975-990.
- 4- Sotodeh H, Mirzaei B, Pazand. A Criminal Psychology, Tehran, Avai Nour Publication 1381. [Persian]
- 5- Irani SS. Comparison of personality characteristics, personality disorders and coping styles in addicted patients and normal group [dissertation]. Faculty of psychology and educational sciences of Tabriz Unive; 2004. [Persian]
- 6- Stephan, Z. L. & Chirs J. J. Eysenck theory of crime revisited: factors or primary scales? British Psychological Society. 2004; 9: 135-52.
- 7- Psychiatric Society of American, Diagnostic Guide and Statistic of revised meutul disorder Translation by Nikkho, M , Avadis, Yans, Tehran, Sokhan Publication; 2000. [Persian]
- 8- Cloninger, C. R., & Svrakic, D. M. Personality disorders. In B. J. Sadock. V. A. Sadock (Eds.), Comprehensive textbook of psychiatry; 2005, 8th ed, 2063-105.
- 9- Hare ,R. D. A research scale for the assessment of psychopathy in criminal populations. Personality and Individual differences; 1970.
- 10- Eronen, M., Hakola, P., & Tiihonen, J. Mental disorders and homicidal behavior in Finland. Genetic Psychiatry. 1996; 53(6): 497-501.
- 11- Dudsetan, P. Crimanal Psychology. Tehran, Samt Publication, 1382. [Persian]
- 12- Fotouhi Bonab R. Considering the educational effect of couple therapy functions in self-knowledge, religious orientation and marital adjustment of incompatible couples [dissertation]. Faculty of psychology.
- 13- Heather Y. Swanstona, Patrick N. Parkinsonb, R. Kim Oatesc, Brian I. O'Tooled, Angela M. Plunkette, Sandra Shrimptone. Further abuse of sexually abuse children; 2001.
- 14- Saleh, A. Comparison of Street dormitory Children Of Tehran-Collections of pupers of 2th

- National Conference of Social Damages in Iran. Sociological assaiation of Iran; 1383. [Persian]
- 15-Lemmey D, Mc Farlane J, Willson P. Malecha A. Intimate partner violence. Mothers› perspectives of effects on their children. MCN Am J Matern Child Nurs, 2001; 26(2): 98-103.
- 16-Jangholi, M. Look at the Status of Street Children in Iran and its reasons. Collections of second national conference of Social Damagesin Iran. Sociological assarafion of Iran, Agah Publication; 1383. [Persian]
- 17-Carson V, editor. Mental health nursing. 2nd Edition. Philadelphia, Saunders; 2000: 995.
- 18-Asdolahi, A. Baratvand, M. Study of relation between depress and Exercise (sport) in girls of Ahvaz Juvenile instiution training Center of Zonel 3, Jails of country; 1384. [Persian]
- 19-Baratvand, M. Study and comparison of Said Khalaf marginalizad area with Kiunpars predominautly afflueut, Presented at Social Pathology and marginalizd conference of Tehran City; 1384. [Persian]
- 20-Rice RM. Ludwig S. Child abuse medical diagnosis and management. 2nd ed, Philadelphia, Lippincott Williams & Wilkings; 2000: 344.
- 21-Madani, S. Child abuse in Iran tehran, Aknon Publication; 1383. [Persian]
- 22-Christopher J. editor. Child abuse and neglect: A clinicians handbook. London, Churchill Livingstone; 2000: 88.
- 23-Hasani, J. Rahmanian, M. Structure of family and delinquency; 1383. [Persian]
- 24-Heim C, Newport DJ, Heit S. Graham YP, Wilcox M. Bonsall R, et al. Pituitary-adrenal and autonomic response to stress in women after sexual and physical abuse in childhood. JAMA 2000; 284(5): 592-97.
- 25-Shikhavandi, D. Sociology of deviations, Gonabad, Marandiz Publication; 1379. [Persian]
- 26-Paul hanry, M and Etul Growth and personality of child (Yasae, M) 12th Print. 2th ed, Tehran, Markaz Publication; 1382. [Persian]